

A KÁRPÁTOK ALAPÍTVÁNY-MAGYARORSZÁG, AZ AUTONÓMIA ALAPÍTVÁNY, AZ ÖKOTÁRS ALAPÍTVÁNY ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTŐK EGYESÜLETE KÖZLEMÉNYE

Immár véglegesnek tűnik: Magyarország nem kapja meg az EGT/Norvég Alapok 205 millió eurós (több mint 70 milliárd forintos) támogatását, mivel a támogatók országok és a magyar kormány által aláírt együttműködési megállapodásban megszabott határidőig – az aláírástól számított 7 hónapon belül) nem született döntés a Civil Alapot lebonyolító szervezetről. A megállapodás szabályai így nemcsak a civil alap, de a többi 8 támogatási terület – éghajlatvédelem, kultúra, roma integráció stb. – pénzeit sem hívhatja le a kormány.

Mi a „Norvég Civil Alap” – azaz hivatalos nevén az Aktív Polgárok Alapja?

Az alap az Európai Gazdasági Térség által az EU kevésbé fejlett tagállamainak nyújtott támogatási program része. A támogatók meghatározása értelmében célja a civil társadalom és az állampolgári aktivizmus fejlesztése, valamint a társadalmilag sérülékeny csoportok megerősítése, bevonása. A támogatók és a magyar kormány által 2020. december végén aláírt Együttműködési Megállapodás értelmében az alapra elkülönített teljes keretösszeg (beleértve a lebonyolítás költségeit is) 10 890 000 euró.

Hogyan választották (volna) ki a lebonyolító szervezetet?

A civil alap lebonyolítására az államtól független és a civil szférát jól ismerő nonprofit szervezetekből álló konzorciumok pályázhattak az alapok titkársági feladatait ellátó Finanszírozási Mechanizmus Iroda (FMO) által közzétett nyílt felhívásra első körben február 16-ig. A pályázatban legfeljebb 25 oldalban kellett ismertetni a tagok eddigi tevékenységét, pályázatkezelésben és a civil szektor fejlesztésében szerzett tapasztalatait, a civil szektor helyzetét bemutató értékelést és a beavatkozás logikáját, a program megvalósítására vonatkozó terveket és költségek megosztását.

A kiírás értelmében a benyújtott pályázatokat az FMO a megadott szempontrendszer szerint értékelte, majd a pontszám szerint rangsorrendbe állított pályázatokról a támogató országok és a magyar kormány képviselőjéből álló bizottságnak kellett (volna) konszenzusos döntésre jutnia. Mivel ez első körben (márciusban) nem sikerült, szintén a kiírás értelmében a pályázat újra kiírásra került, május 10-i határidővel. Az értékelési eljárás megismétlése utána azonban továbbra sem volt egyetértés, így a lebonyolítóról nem született döntés.

Pályáztunk-e az alap kezelésére, azaz a pályázatok magyarországi lebonyolítására?

Igen, a négy szervezet közösen, a nyílt pályázati kiírásnak megfelelően egy konzorcium tagjaként.

Kik és hányan pályáztak még?

Mivel mi is, mint bárki más, egyszerű pályázók vagyunk, erről nincs információnk.

Kik a konzorciumunk tagjai?

Három alapítvány és egy egyesület:

- Kárpátok Alapítvány-Magyarország (konzorciumvezető) www.karpatokalapitvany.hu
- Autonómia Alapítvány www.autonomia.hu
- Ökotárs Alapítvány www.okotars.hu
- Közösségfejlesztők Egyesülete www.kofe.hu

A konzorcium első három tagja már a Norvég Civil Támogatási Alap első két ciklusában is közösen dolgozott a lebonyolításon, de mind a négy résztvevő régi munkakapcsolatban áll egymással, és valamennyien évtizedek óta, számos programon keresztül foglalkoznak a hazai civil szektor fejlesztésével, megerősítésével.

Miért a Kárpátok Alapítvány a konzorciumvezető?

A támogató országok kiemelten fontosnak tartják a fővároson kívül működő civil szervezetek támogatását – a felhívás szerint a teljes támogatási összeg legalább 60%-át erre kell fordítani. Célszerű volt ezért egy vidéki (egri) székhelyű, a célcsoporthoz közelebb álló, őket első kézből jól ismerő szervezetet választani a konzorcium élére. Emellett a tagok azt is fontosnak tartották, hogy a korábbi támogatási ciklusokban betöltött szerepek ne „csontosodjanak be”, ne mindig ugyanaz a szervezet tanulja meg és lássa el a vezetői feladatokat.

Mit kell tudni az új tagról, és miért került bevonásra?

A Köfe, mint új tag bevonását elsősorban az indokolta, hogy a támogatók a pályázati támogatás mellett a civil szervezetek kapacitásfejlesztését is kiemelten kezelik. A közel száz közösségi munkában jártas szakembert tagjai között tudó szervezet főként ezen a területen egészíti ki a többi tag tudását: képzéssorozatokkal és mentorálással fogja (nemcsak a pályázaton nyertes) civil szervezeteket erősíteni a program végrehajtása során.

Hogyan támogatná a civileket a konzorciumunk, ha lehetőséget kaptunk volna erre?

A pályázati kiírás szerint az alapból a támogató országok által meghatározott öt prioritási területen tevékenykedő, ilyen témájú projekteket megvalósító hazai civil szervezeteket lehetett volna támogatni. Az öt témakör:

- demokrácia, jó kormányzás és átláthatóság;
- emberi jogok és egyenlő bánásmód;
- szociális igazságosság és a hátrányos helyzetű csoportok bevonása;
- nemek közötti egyenlőség és nemek közötti erőszak elleni fellépés;
- érdekérvényesítés és részvétel a környezetvédelem és éghajlatváltozás ügyében.

A konzorcium a támogatott szervezeteket minden esetben nyílt pályázaton választotta volna ki. Pályázatunkban az alábbi kiírásokat javasoltuk:

- 1) „Nagypályázatok” – országos vagy regionális szinten működő civil szervezeteknek helyi, vidéki szervezetekkel való kapcsolat- és hálózatépítés és együttműködések támogatására, egyenként 100-150 000 eurós támogatással. Ezt a pályázatot a program elején, egy alkalommal hirdette volna meg a konzorcium.
- 2) „Közepes pályázatok” – elsősorban közepes és kisebb, Budapesten kívül működő civil szervezeteknek saját maguk fejlesztésére és az öt témakör valamelyikében konkrét

projektek, kampányok lebonyolítására, szervezetenként 30-40 000 eurós támogatással. Ez a pályázattípus két alkalommal került volna kiírásra.

- 3) „Akciónyújtások” – bármely civil szervezetnek (előnyt élveznek a fiatalok vagy hátrányos helyzetű személyek által működtetett csoportok) azonnali fellépést, beavatkozást igénylő ügyekben akciók, kampányok támogatására, 1-10 000 eurós támogatással. Ez a lehetőség a program első két évében, 2023 közepéig folyamatosan nyitva állt volna.

A program így összesen kb. 250-300 civil szervezet pályázatát tudta volna támogatni, de a hálózatépítéssel, képzésekkel jóval többnek a fejlődéséhez is hozzájárulhatott volna. Emellett a konzorcium tanulmányutakkal, ifjúsági ösztöndíjakkal is segítette volna Magyarország és a támogatók – Norvégia, Izland és Liechtenstein – közötti kapcsolatok építését és jó gyakorlatok átvételét, valamint hazai rendezvényekkel is hozzájárult volna a civilek munkájának megismertetéséhez, tevékenységük népszerűsítéséhez.